

Godkjent 2.9.2020.

Referat fra styremøte Of - 19/2020

Tidspunkt: Torsdag 20. august 2020, kl. 09.00 – 11.00.
Sted: Thon Hotel Arendal, Friergangen 1, 4836 Arendal.
Til stede: Anne-Karin Rime (leder), Geir Arne Sunde (nestleder), Marie Skontorp, Ståle Clementsen, Christian Grimsgaard, Mathis Heibert, Lindy Jarosch-von Schweder (deltok per Teams) og Solveig Nergård (deltok per Teams).

Styret var vedtaksdyktig, jf. vedtektene § 9.

Fra sekretariatet:

Edith Stenberg (sekretariatsleder) og Liv Marit Fagerli (juridiske rådgiver).

Vedtakssaker

- Sak 181/19-20 **Referat fra styremøtet 16. juni 2020**
Referatet ble godkjent.
- Sak 182/19-20 **Referat fra styremøte 11. august 2020**
Referatet ble godkjent.
- Sak 183/19-20 **Gjennomføring av styremøter / andre møter høsten 2020**
Møtes fysisk / møtes på teams. Styret vedtar etter en doodle dato og om det blir fysisk møte eller teams-møte i oktober.

Høringssaker

- Sak 184/19-20 **Høring – Rapport statlig tildeling av grunnbevilgning til forskningsinstitutter og forskningskonsern.**
Det forelå til behandling høringssak publisert på Min side.
Styret vedtok å ikke avgi uttalelse i saken.
- Sak 185/19-20 **Høring – Forslag om å etablere et lavterskeltilbud for behandling av saker om brudd på gjengjeldelsesforbudet ved varsling etter**

arbeidsmiljøloven.

Det forelå til behandling høringssak publisert på Min side.

Styret vedtok følgende uttalelse:

Norsk overlegeforening (Of) har gått igjennom saken og forslagene til endringer. Overordnet er Of enig i forslaget om å etablere et lavterskeltilbud for behandling av saker om brudd på gjengjeldelsesforbudet ved varsling etter arbeidsmiljøloven. Of støtter at det bør bli enklere å få avklart om man har blitt utsatt for gjengjeldelse, og å få tilkjent oppreisning og erstatning. Of er dog i tvil om forslaget innebærer at det blir enklere å bli tilkjent erstatning, se nedenfor om dette under pkt 5.5.3. Endelig er Of enig i vurderingen som er gjort knyttet til at Diskrimineringsnemnda fremstår som et bedre alternativ enn Tvisteløsningsnemnda for behandling av spørsmålet om gjengjeldelse mot varslere.

Utover disse innledende overordnede betraktninger, har Of følgende merknader til noen av punktene:

Ad pkt 5.4 Avgrensning om Diskrimineringsnemndas generelle "påleggskompetanse"

Departementet skriver i punkt 5.4 at formålet med forslaget i høringsnotatet er å etablere et lavterskeltilbud for behandling av tvister om gjengjeldelse etter varsling. Departementet mener derfor at Diskrimineringsnemndas kompetanse i varslingssaker bør avgrenses mot den alminnelige påleggskompetansen som nemnda har etter diskrimineringsombudsloven § 11. Etter den bestemmelsen kan nemnda pålegge stansing, retting og andre tiltak som er nødvendige for å sikre at diskriminering, trakassering, instruks eller gjengjeldelse opphører, og for å hindre gjentakelse. For å sikre gjennomføring av pålegg kan nemnda treffe vedtak om tvangsmulkt.

Forslaget i høringsnotatet innebærer at nemnda ikke skal ha denne påleggsadgangen i saker om gjengjeldelse etter varsling, og med det heller ikke adgang til å ilegge tvangsmulkt. Of savner en nærmere begrunnelse for departementets forslag på dette punkt, og Of ser ikke helt hvorfor nemnda ikke skal ha samme kompetanse i saker om gjengjeldelse etter varsling, som i andre saker. Tvert i mot er det Ofs vurdering at det fremstår hensiktsmessig at nemnda også i saker om gjengjeldelse etter varsling gis kompetanse til å pålegge tiltak som er nødvendige for å sikre at gjengjeldelsen opphører, samt til å ilegge tvangsmulkt dersom pålegget ikke etterkommes.

Ad pkt 5.5.2 Oppreisning

Of støtter at Diskrimineringsnemnda gis myndighet til å fatte vedtak om oppreisning etter arbeidsmiljøloven § 2A-5.

Ad pkt 5.5.3 Erstatning

Departementet foreslår at nemnda ikke skal gis kompetanse til å tilkjenne erstatning, bortsett fra i saker der innsigelsene til innklagde enten er manglende betalingsevne eller andre åpenbart uholdbare innsigelser. Of oppfatter at den bærende argumentasjonen er at nemnda

ikke har spesialkompetanse innen erstatningsrett, og at avgjørelse om økonomisk tap ofte gjør det nødvendig med omfattende bevisførsel noe som vil gjøre nemndas saksbehandling vanskeligere og mer tidkrevende. Of har forståelse for at spørsmål om økonomisk tap krever noe mer bevisførsel, men Of stiller seg undrende til begrunnelsen knyttet til at nemnda ikke har spesialkompetanse innen erstatningsrett. Dette særlig siden departementet andre steder i høringsnotatet (side 8) fremhever at kvalifikasjonskravene til nemndlederne er skjerpet. Ikke bare stilles det krav til at nemndlederne har juridisk embetseksamen/master i rettsvitenskap, men også krav om at leder som hovedregel har dommererfaring. Departementet viser videre til at det i forarbeidene vises til at et krav om dommererfaring vil sørge for at nemndas ledere har erfaring med bevisbedømmelse. Det står videre i høringsnotatet at:

"Ved en utvidelse av Diskrimineringsnemndas kompetanse til også å omfatte varslingsaker, reiser det seg spørsmål om det er behov for annen kompetanse enn den nemnda har i dag.

Varslingsutvalget peker i sin innstilling på at "hensynet til rettssikkerhet også for den omvarslede og for andre involverte må veie like tungt, enten man velger en nemndsløsning eller å beholde dagens tvisteløsningstilbud. [...] Formålet er at de som behandler varslingsaker skal ha best mulig kompetanse til å behandle sakene, herunder kunnskap om at gjengjeldelse kan ha mange subtile former og at man må se nøye hen til mulig årsakssammenheng" (NOU 2018: 6 punkt 12.5.3). Dersom Diskrimineringsnemndas myndighet utvides til å omfatte varslingsaker, mener Varslingsutvalget at det vil kreve "opparbeiding av til dels annen kompetanse enn den som nemnda og sekretariatet har i dag" (punkt 12.5.6).

Etter departementets oppfatning har Diskrimineringsnemnda allerede den grunnleggende kompetansen som skal til for å sikre partenes rettssikkerhet og riktige avgjørelser. Saker om gjengjeldelse etter varslings vil hovedsakelig handle om bevisbedømmelse. Kravet om dommererfaring for nemndlederne sikrer erfaring med bevisbedømmelse, særlig i forbindelse med vurderingen av årsakssammenheng mellom en ugunstig behandling av arbeidstaker (gjengjeldelseshandling) og arbeidstakers varslings, noe som igjen bidrar til partenes rettssikkerhet. Departementet viser dessuten til at nemndas generelle juridiske kompetanse er høy, og legger til grunn at også den særlige kompetansen nemnda besitter innenfor diskrimineringsrett vil komme den til gode også i varslingsaker, ettersom områdene og vurderingstemaene på mange måter er beslektet. Departementet legger for øvrig til grunn at nemnda og nemndssekretariatet vil tilegne seg nødvendig kompetanse om varslings og varslingsreglene."

Med dette som utgangspunkt, fremstår det etter Ofs syn underlig at nemnda ikke skal ha de nødvendige faglige kvalifikasjoner til å ta stilling til spørsmål om erstatning for økonomisk tap. Of er for øvrig heller ikke enig når departementet legger til grunn at erstatning for økonomisk tap trolig er mest praktisk når gjengjeldelsen er i form av oppsigelse eller avskjed. Etter Ofs syn kan like gjerne gjengjeldelsen skje ved dårligere lønnsutvikling, manglende opprykk til høyere lønnede stillinger mv. I slike tilfeller fremstår det lite prosessøkonomisk at den som er utsatt for gjengjeldelse må gå til domstolene med erstatningskravet.

Ad pkt 6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Of registrerer at departementet i første avsnitt pkt 6 slår fast at de foreslåtte endringene vil innebære økt saksmengde for nemnda, som vil ha behov for å utvide sin kapasitet. Samtidig sies det senere i samme punkt at det samlet sett ikke er grunn til å anta at det er snakk om en betydelig økt saksmengde, sammenlignet med antallet diskriminerings- og trakasseringssaker.

Of er dermed usikker på hva departementet her mener; er det behov for å utvide kapasiteten til nemnda, eller er det ikke det? Når vi vet at nemnda i dag har lang saksbehandlingstid; gjerne godt over et år, ser Of med bekymring på å legge flere oppgaver til nemnda uten at kapasiteten samtidig utvides. Of mener derfor at kapasiteten må økes, og den økte kapasiteten bør være forbeholdt behandling av gjengjeldelsessaker etter varsling slik at lavterskeltilbudet reelt sett oppleves som et tilbud hvor man kan få en avklaring etter rimelig tid. Of er derfor heller ikke enig i at forslaget ikke får noen økonomiske eller administrative konsekvenser slik det står i høringsnotatet pkt 8.

Høringer / henvendelser som har hatt kort svarfrist og som er behandlet / ikke avgitt uttalelse om – i perioden etter forrige styremøte.

a) Legeforeningens utvalg for menneskerettigheter.

Styret behandlet saken på mail og har foreslått Marit Halonen Christiansen som medlem av utvalg for menneskerettigheter.

b) Høring – Innspillsrunde: Retningslinje vedrørende SNOMED CT i Norge.

Of ønsker ikke å avgi egen høringsuttalelse i saken.

c) Høring – om endringer i spesialistforskriften vedlegg 2: Flyttinger, slettinger og enkelte nye læringsmål.

Of ønsker ikke å avgi egen høringsuttalelse i saken.

d) Høring – forslag om å fjerne plikten til å fratre ved aldersgrensen for personer med lavere aldersgrense enn den øvre aldersgrensen i staten.

Of ønsker ikke å avgi høringsuttalelse i saken.

e) Høring – Spørsmål om revisjon av avtaler om samhandling med industrien.

Of ønsker ikke å avgi høringsuttalelse i saken.

f) Høring – endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger.

Of ønsker ikke å avgi høringsuttalelse i saken.

g) Høring – Ny digitaliseringsstrategi for UH-sektoren. Innspill to: Erfaringene fra våren 2020.

Of ønsker ikke å avgi høringsuttalelse i saken.

Saker til orientering/ diskusjon

- Status korona-situasjonen
- Innspill til saker til arbeidsmøtet i september
- Status forhandlinger
- Styret/sekretariatets tilbakemelding.
- Aktuelt fra sentralstyret / høringssaker

Referent: Edith Stenberg og Liv Marit Fagerli.